

A hivatalos magyar népszámlálás másfél évszázada

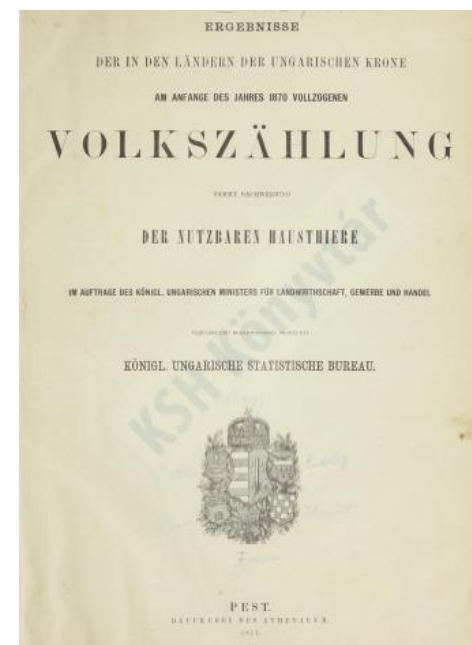
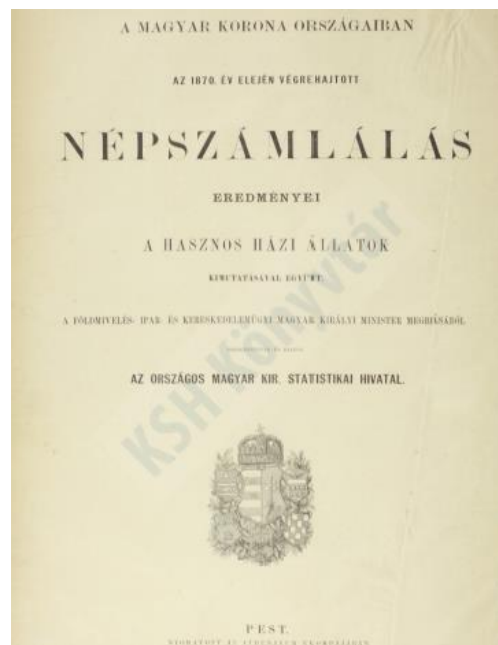
Rózsa Gábor – Kovács Marcell

1. Az első hivatalos magyar népszámlálás

1869. december 31., éjfél

- Önkitöltéssel
- Az adatgyűjtés idejére iskolai és adóbehajtási szünet
- Egy kiadvány (600 oldal)

2. A Statisztikai Hivatal égisze alatt

1880. december 31. éjfél

- 1871: Országos Magyar Királyi Statisztikai Hivatal megalakulása
- 1874: Első statisztikai törvény
- A területi közigazgatás a végrehajtó
- Eredmények két kötetben, már települési adatokkal is

1880. évi népszámlálás.

Népszámlálás
 elrendelve
 az 1880. LII. törvényezikk által

Számlálólap
 férfiak részére.

Sor- szám	Kérdés
1.	Mi a vezeték- és keresztnéve ?
2.	Mikor született ?
3.	Hol született (mely ország-, megye-, községben ?)
4.	Hovávaló honosságú vagy illetőségű (mely ország-, megye-, községben ?)
5.	Mi a vallása, hitfelekezete ?
6.	Mi az anyanyelve ? (azonkívül mely hazai nyelvet beszéli még ?)
7.	Mi a családi állapota ? (nőtlen, nős, özvegy, törvényesen elvált-e ?)
8.	Mi a főfoglalkozása vagy keresete ? (földműves, iparos, kereskedő, hivatalnok, katona, haditengerész vagy honvéd-e) ? Van-e mellékkeresete és milyen ?
9.	Minő foglalkozási viszonyban van ? (földbirtokos, haszonbérlet, önálló kereskedő vagy mester, legény, inas, napszámos, cseléd-e stb. ?)
10.	Tud-e { írni ? { olvasni ?
11.	Beteg-e ? (hány nap, hét, hónap óta ?)

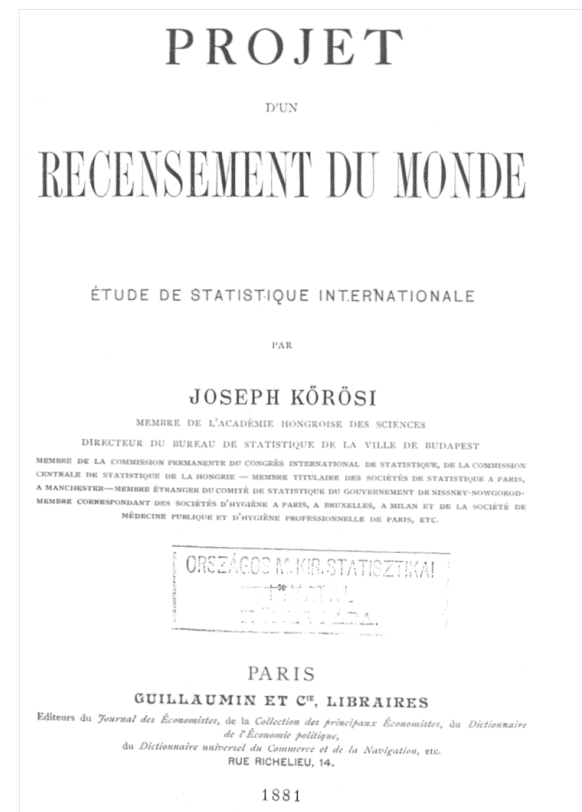
3. A bevált gyakorlatot tovább csiszolva

1890. december 31., éjfél

1900. december 31., éjfél

1910. december 31., éjfél

- A végrehajtásért a települési előjáró felelős
- Fontos más adatgyűjtések
 - 1893. évi cigányösszeírás
 - 1895. évi mezőgazdasági összeírás
- 1895-től állami anyakönyvezés
- Egyre bővülő népszámlálási kérdőív
- Magyarok a nemzetközi szakmai életben – Kőrös József

4. Történelmi tragédiák árnyékában

1920. december 31., éjfél

- Még nem végleges országhatárok között

1930. december 31., éjfél

- A munkanélküliség felmérése
- Tömegtájékoztatás – rádió
- Lyukkártyás feldolgozás (Hollerith-Powers)

1941. január 31., éjfél

- A visszacsatolt területeken is
- Politikai kényszerek

1867-2017

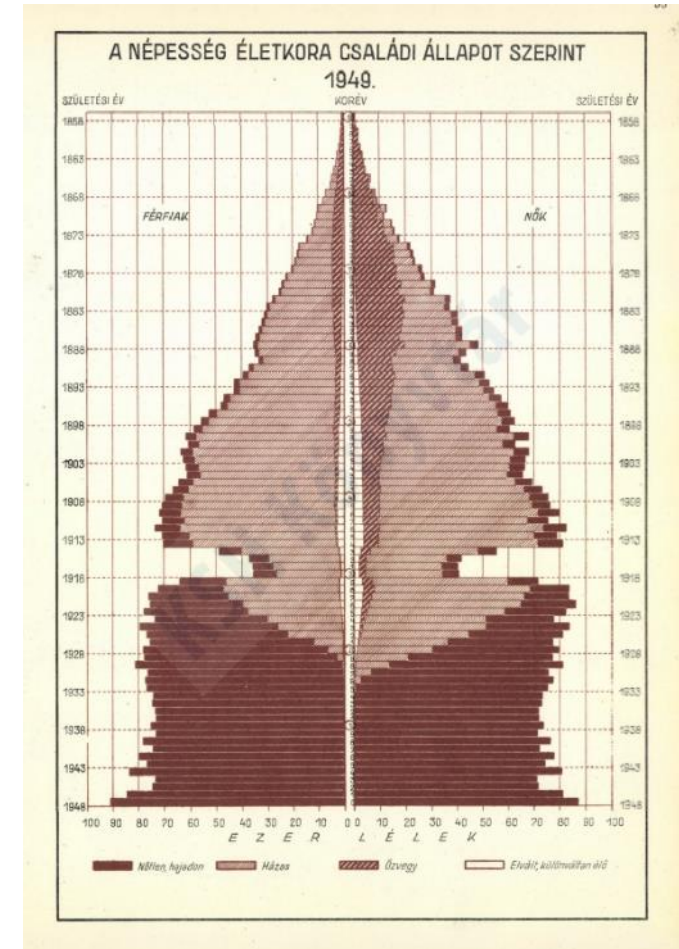

150

5. A II. világháború után

1949. január 1., 0 óra

- Sürgető feladat, előre hozott időpont
- Új kérdések
- Eredmények 15 kötetben

6. A gazdasági átalakulás jegyében

1960. január 1., 0 óra

- A szövetkezetesítés időszakában, a forradalom következményeit is felmérve
- Korszerű gépi feldolgozás
- Először minőségértékelés

1970. január 1., 0 óra

- Az 1968. évi gazdasági reform eredményeinek felmérése
- Fejlett számítástechnika a feldolgozásban
- 25%-os mintán bővebb kérdőív (nem dolgozták fel)

7. A félmúlt népszámlálásai

1980. január 1., 0 óra

- A társadalom rétegződéséről, a lakosság életkörülményeiről nyújt részletesebb képet
- Hatékony, decentralizált feldolgozás

1990. január 1., 0 óra

- A modernizáció igényével
- Népeség-nyilvántartás alapján előállított címjegyzék alapján
- Takarékosági okokból csak 20%-os mintán teljes részletességű kérdőív

8. Adatvédelmi szempontok

2001. február 1., 0 óra

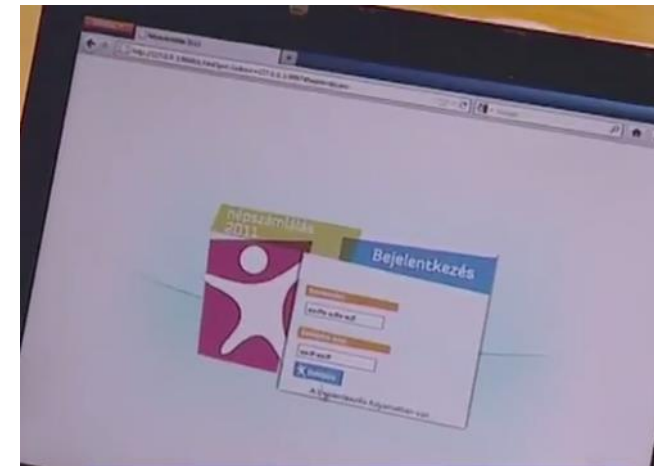
- Még nem az Unió tagjaként, de már az európai gyakorlat szerint 1-re végződő évben
- Név és lakcím nélküli kérdőívek
- Önkéntesen megválaszolható kérdések (nemzetiség, vallás, fogyatékosság)
- Modernizált feldolgozás: a kérdőívek optikai beolvasása

9. Népszámlálás az interneten

2011. október 1., 0 óra

- Interneten kitölthető kérdőív (20%-os beérkezési arány)
- A kommunikáció szerepének felértékelődése (3768 sajtóhír, 235 ezer telefonhívás, 14 ezer email)
- Nyilvántartások felhasználása:
 - címlista a KSH Címregiszteréből,
 - meghiúsult adatszolgáltatások pótlása a KEKKH nyilvántartása alapján
- Geokódolt adatok

10. Mikrocenzusok

1963, 1968, 1973, 1984, 1996, 2005, 2016

- Kis népszámlálások
- A hosszú, tízéves időszak közben bekövetkező fontosabb változások mérése
- Új népszámlálási technikák kipróbálására
- Kiegészítő felvételekkel

